

De les Normes de Castelló al tancament de repetidors d'Alacant

JOAN MELIÀ
Universitat de les Illes Balears

DURANT AQUEST MES, a Mallorca, tenim l'oportunitat de visitar l'exposició commemorativa dels 100 anys de l'Institut d'Estudis Catalans (1907). Una de les poques institucions que té com a abast real tot el territori de llengua catalana. L'exposició, que s'ha instal·lat a l'edifici Ramon Llull del campus de la UIB, fa un repàs als cent anys d'història de l'entitat, però, alhora, és una síntesi de la història de la cultura catalana durant el segle XX. Els bons moments i els moments difícils de la història de l'IEC són els moments bons i els dolents de la llibertat del nostre país. La nòmina de persones que al llarg d'aquests cent anys han contribuït a fer de l'acadèmia el que ara és, és molt àmplia i de procedència de tot l'àmbit lingüístic i de totes les branques de la ciència, moltes de les quals mantingueren intacte el compromís i l'esperança en els moments dels exilis (l'interior i l'exterior).

A part de les informacions que podem trobar als plafons, hem de destacar quatre audiovisuals que ens permeten conèixer amb més detall l'IEC: la història, el patrimoni, les aportacions, l'amplitud d'acció... Convendria que aquests audiovisuals continuassin essent accessibles –potser a través d'Internet–, després de clausurar l'exposició.

La commemoració dels 100 anys de l'IEC va paral·lela a la celebració dels 75 anys de l'aprovació de les *Normes de Castelló* (1932). Aquest dijous, a les vuit del vespre, Vicent Pitarch (professor, sociolingüista, activista cultural, membre de la Secció Filològica de l'IEC...) pronunciarà, al Consell de Mallorca, la conferència «La llengua catalana al País Valencià: de les *Normes de Castelló* a la situació actual». Crec que és bo que la principal institució mallorquina aculli aquest acte i, no deu ser debades, des del punt de vista simbòlic, que ho faci amb la solemnitat que suposa destinar-hi la Sala de Plens. El mateix dijous, a les quatre de l'horabaixa, ja haurà impartit aquesta conferència a la UIB.

Les *Normes de Castelló* permeteren dotar els valencians d'unes normes gramaticals unitàries concordants amb les normes de l'IEC de 1913. Carles Salvador, Josep Giner, Sanchis Guarner i Enric Valor s'encarregaren amb la seva obra de millorar-les i de divulgar-les entre la societat valenciana; i aquesta voluntat difusora i investigadora continua avui dia amb l'aportació de nombrosos autors valencians.

D'alguna manera, podríem dir que les Normes de Castelló han tengut la mateixa finalitat i funció referencial que a les Balears han tengut sobretot les obres de Moll; principalment la *Gramàtica catalana referida especialment a les Illes Balears*, de la qual, ja que parlam de commemoracions, l'any que ve farà 40 anys de la primera edició. No és l'única obra illenca d'aquest tipus. Convé recordar que el mes de febrer de 1913, poc després que s'aprovàs, el quinzinari menorquí *Llum Nova* ja divulgava la nova normativa de l'IEC. Un poc abans de l'aparició de les *Normes de Castelló*, i empressos per la mateixa inquietud, F. de B. Moll i Jaume Busquets publicaren, respectivament, *Ortografia mallorquina segons les normes de l'Institut* (1931) i *Curs pràctic d'ortografia i elements de gramàtica catalana* (1931). I si volem continuar amb aniversaris arrodonits, enguany fa 70 anys que també

Moll va publicar els *Rudiments de Gramàtica Preceptiva per a ús dels escriptors baleàrics* (1937), que presentà com un complement gramatical de la seva *Ortografia* i suposa el precedent de la *Gramàtica* de 1968. També en fa 35 de l'aparició del *Curs d'iniciació a la llengua* (1972), que Marià Villan-gómez elaborà pensant principalment endestinatariis eivissencs.

Tota una voluntat de mantenir la força i els lligams entre els territoris de llengua catalana (la creació de l'IEC, l'elaboració d'una gramàtica unitària, ara la celebració a Mallorca de la commemoració d'aquests esdeveniments), que es pot veure també en altres camps com l'existència de la Federació Llull, la xarxa universitària de l'Institut Joan Lluís Vives, la presència de locutors i actors valencians i principatins a les televisions insulars... Quin contrast amb l'anunci, també aquests dies, del tancament dels repetidors de TV3, aquest cop els d'Alacant! Una evidència més de la reiterada voluntat d'una determinada classe política valenciana d'esborrar el propi país.

Diari de Balears, 20 de novembre de 2007, p. 25.